

ELŐTERJESZTÉS

Tótkomlós Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2018. május 31-ei ülésére

Tárgy: Átfogó értékelés Tótkomlós Város Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2017. évi ellátásáról

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében „A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít.”

Az értékelés szempontjait a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete határozza meg, mely szerint

„1. A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,

- egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,

- gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

- gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),

- gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.

4-5.

6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).

8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogvédelem stb.)."

A fent említett jogszabályok alapján készült el az előterjesztésemhez mellékel, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2017. évi ellátásáról szóló átfogó értékelés, melynek része az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat Tótkomlói Területi Irodája által nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás 2017. évi működésének tapasztalatairól szóló beszámoló, valamint az Orosházi Rendőrkapitányság tájékoztatója is. A tavalyi évben a Képviselő-testület kérte, hogy az Orosházi Rendőrkapitányság kifejezetten Tótkomlóra vonatkozó adatokat közöljön tájékoztatójában. Ennek megfelelően kértük meg a tájékoztatót, azonban Czecher Péter r. ezredes kapitányságvezető kísérlésében azt a tájékoztatót adta, hogy nem rendelkeznek a tárgyban kifejezetten Tótkomlóra vonatkozó adatokkal.

Tájékoztatom a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a Gyvt. 96. § (6) bekezdése alapján az értékelést a Képviselő-testületi megtárgyalást követően meg kell küldeni a Békés Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat felé. Ez esetben a települési önkormányzatnak hatvan napon belül érdemben meg kell vizsgálnia a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatnia kell a gyámhatóságot.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést vitassa meg és hozza meg döntését!

A. HATÁROZATI JAVASLAT

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete Tótkomlós Város Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2017. évi ellátásáról szóló átfogó értékelést *elfogadja*.

Felelős: dr. Garay Rita polgármester
Stübéné dr. Borsodi Olga aljegyző

Határidő: azonnal, illetve az átfogó értékelés gyámhatóság részére történő megküldésére: 2018. június 5.

B. HATÁROZATI JAVASLAT

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete Tótkomlós Város Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2017. évi ellátásáról szóló átfogó értékelést *nem fogadja el*.

Felhívja az értékelés készítőjét, hogy a beszámolót az alábbi szempontok figyelembe vételével dolgozza át:

-
-

Felelős: dr. Garay Rita polgármester
Stübéné dr. Borsodi Olga aljegyző

Határidő: az átdolgozott értékelés Képviselő-testület elé terjesztésére: a képviselő-testület soron következő ülése

Tótkomlós, 2018. május 22.

dr. Garay Rita
polgármester

Az előterjesztést készítette: Stübéné dr. Borsodi Olga aljegyző

ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS

Tótkomlós Város Önkormányzat

gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak

2017. évi ellátásáról

A beszámolót készítette: Stübéné dr. Borsodi Olga, aljegyző

A beszámoló elkészítéséhez adatot, információt szolgáltattak:

- Tótkomlói Polgármesteri Hivatal,
- Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ,
- Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat,
- Orosházi Rendőrkapitányság.

2018.

Bevezető

A nemzetközi egyezményekkel összhangban a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) új alapokra helyezte a gyermekekről való gondolkodást és gondoskodást. A magyar gyermekvédelmi rendszer funkciója kettős. Egyrészt bizonyos ellátásokat kell garantálnia a gyermekek, illetve a gyermekes családok számára, valamint olyan elérhető és hozzáférhető lehetőségeket kell biztosítani, amelyek segítségével a családokban keletkező problémák kezelhetővé válnak, azt eredményezve, hogy a gyermekeket nem kell elválasztani családjuktól. Másrészt a valamilyen okból családjukban nem nevelhető gyermekek számára kell olyan családpótló, vagy a családi modellhez közelítő ellátásokat biztosítani, amelyek a gyermeki jogok tiszteletben tartásával garanciákat nyújtanak a gyermek életkorának, szükségleteinek megfelelő ellátására, egészséges személyiségfejlődésének biztosítására, valamint társadalmi integrációjának elősegítésére.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése alapján „A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít. Az értékelést - települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően - meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja”.

Az értékelés szempontjait – az előbbieken említett külön jogszabály - a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. melléklete határozza meg a következők szerint:

- „1. A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:
1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.
 2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
 3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
 - 4-5.
 6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).

8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.)."

A könnyebb átláthatóság érdekében a beszámolót a feladat- és hatásköröket megállapító jogszabályi rendelkezések, valamint a személyi és tárgyi feltételek bemutatásával kezdem, majd a fenti szempontok figyelembe vételével szeretnék átfogó képet adni a 2017. évben, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi területen, a beszámolási időszakban hatályos jogszabályok alapján végzett munkáról.

Tekintettel arra, hogy az átfogó értékelés a 2017-es évre vonatkozik, így a beszámoló a jogszabályokat a 2017-ben hatályos szövegnek megfelelőek tartalmazza.

A gyermekvédelem rendszere – a feladat- és hatáskörök megoszlása

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A Gyvt-ben meghatározott, a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket a helyi önkormányzat képviselő-testülete és a jegyzői gyámhatóság gyakorolja.

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése értelmében:

„A gyámhatóság feladat- és hatáskörét

a) a települési önkormányzat jegyzője,

b) a fővárosi és megyei kormányhivatal gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatala (a továbbiakban: gyámhivatal),

c) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal gyakorolja.”

A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosították 2017-ben is.

Pénzügyi és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (jegyzői hatáskör),
- rendkívüli települési támogatás a családban nevelkedő gyermekekre tekintettel a család létfenntartási vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülés okán (települési önkormányzati hatáskör),
- gyermektartásdíj megelőlegezése (járási gyámhatósági hatáskör),
- otthonteremtési támogatás (járási gyámhatósági hatáskör),
- gyermekétkeztetés (fenntartói vagy települési önkormányzati hatáskör).

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás,
- gyermekek napközbeni ellátása,
- gyermekek átmeneti gondozása.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- otthont nyújtó ellátás,
- utógondozói ellátás,
- területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
- a védelembe vétel,
- a családbafogadás,
- az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- a nevelésbe vétel,
- a nevelési felügyelet elrendelése,
- az utógondozás elrendelése,
- az utógondozói ellátás elrendelése,
- a megelőző pártfogás elrendelése.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések első pontja kivételével – mely jegyzői hatáskör – valamennyi hatósági intézkedés más hatóság hatáskörébe tartozik.

A gyermekvédelmi rendszer része a bíróság által javítóintézeti nevelésre utalt, illetve előzetes letartóztatásba helyezett fiatakorúak intézeti ellátása is.

A Gyvt. alapján a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat látják el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- c) a köznevelési intézmények,
- d) a rendőrség,
- e) az ügyészség,
- f) a bíróság,
- g) a pártfogó felügyelői szolgálat,
- h) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- i) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- j) az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- k) a munkaügyi hatóság,
- l) a javítóintézet,
- m) a gyermekjogi képviselő,
- n) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal,

o) az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv.

Az előbb felsorolt intézmények és személyek kötelesek

a) jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,

b) hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek ön maga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

A települési önkormányzat kötelező feladata volt 2017-ben is, hogy biztosítsa a családban nevelkedő gyermekre tekintettel a család létfenntartási vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülése okán a rendkívüli települési támogatást, a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, szervezze és közvetítse a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás eljárási szabályairól, valamint a személyes gondoskodás keretében tartozó gyermekvédelmi alapellátásokról és az intézményi térítési díjakról szóló 7/2006. (II. 28.) önkormányzati rendelet megalkotásával gondoskodott a helyi szinten szabályozandó ellátások meghatározásáról.

A Gyvt. kimondja, hogy az a települési önkormányzat, amelynek területén 10.000-nél több állandó lakos él, bölcsődét köteles működtetni. Tótkomlós tehát önként vállalt feladataként tartja fenn a bölcsődét, így biztosítva a 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését.

A gyermekvédelmi feladatok ellátásának személyi és tárgyi feltételei a Tótkomlói Polgármesteri Hivatalban

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testületének gyermekvédelmi hatósági feladatait átruházott hatáskörben a Szociális Bizottság látja el. A bizottság döntött 2017-ben a rendkívüli települési támogatás – a családban nevelkedő gyermekre, fiatal felnőttre tekintettel a család létfenntartási vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülése okán - ügyében. A bizottság üléseit szükség szerint hetente, kéthetente tartja a Polgármesteri Hivatal hivatalos helyiségében. A bizottság munkáját - az említett ügytípus tekintetében – Bedőné Skoda Ilona, az Igazgatási osztály ügyintézője segíti.

A jegyzői hatáskörben megállapítandó hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet, valamint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását Bedőné Skoda Ilona ügyintéző végezte. Az ügyintéző a postázó munkát közfoglalkoztatott munkavállaló segítségével végzi.

A felsőoktatási tanulmányokat kezdő és folytató fiatalok ösztöndíjrendszerével - mely a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer – kapcsolatos ügyintézését Deák-Fogarasiné Borsányi Csilla, majd Szpisjak Jánosné az Igazgatási osztály ügyintézői végezték a 2017-es évben.

Az ügyintézőknek a Polgármesteri Hivatal „A” épületében önálló irodájuk van, ahol saját interneteléréssel rendelkező számítógépet, nyomtatót, telefont használhatnak. Fénymásolási lehetőségük a folyosón megoldott. Az ügyintézők kiadmányozási jogkörrel rendelkeznek, a Szociális Bizottság által hozott határozatok kivételével, ahol a bizottság elnöke a kiadmányozó.

Tótkomlós demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

Tótkomlós város lélekszáma Magyarország legtöbb településéhez hasonlóan folyamatosan csökken. 1945-ben még 10.984 fő lakott a településen, napjainkban már hozzávetőlegesen csak 5 873 fő a város lakosságának száma. A legnagyobb lélekszámcsökkenés 1945. és 1946., valamint 1980-1990. évek között következett be. 2000-től valamelyest lelassult, de nem állt meg a népesség fogyása.

A csökkenés több tényező együttes hatásának eredménye, melyből kiemelkedő fontosságú a munkalehetőségek szűkössége. A fiatalabb korosztály elvándorlása a városból az utóbbi évek jellemző és állandósulni látszó tendenciájává vált. A fiatalok minden lehetőséget megragadnak, hogy versenyképes szakmát tanuljanak. Már középiskolai tanulmányaik ideje alatt a várostól távol tanulnak, felsőoktatási intézménybe pedig még messzebb kényszerülnek eljárni. Tanulmányaik végeztével kevesen térnek vissza szülővárosukba, tanulmányaik helyszínén helyezkednek el, alapítanak családot.

Tótkomlós állandó lakosainak száma 2003-tól az alábbiak szerint alakult:

Év (I. 1.)	Állandó lakosok száma (fő)
2003	6.848
2004	6.774
2005	6.753
2006	6.703
2007	6.639
2008	6.527
2009	6.449
2010	6.390
2011	6.321
2012	6.257
2013	6.195
2014	6.133
2015	6.113
2016	6.058
2017	5.999
2018	5.873

Az állandó lakosság száma korcsoportonkénti bontásban 2006 – 2018. évekre vonatkozóan:

Év (1.1)	Lakos (fő)	18 év alattiak (fő)	18 év alattiak aránya a teljes népességhez (%)	19-60 év közöttiek (fő)	19-60 év közöttiek aránya a teljes népességhez (%)	61 év felettiak (fő)	61 év felettiak aránya a teljes népességhez (%)
2006	6.703	1.357	20	3.856	58	1.490	22
2007	6.639	1.316	20	3.835	58	1.488	22
2008	6.527	1.266	19	3.790	58	1.471	23
2009	6.449	1.240	19	3.748	58	1.461	23
2010	6.390	1.202	19	3.694	58	1.494	23
2011	6.321	1.154	18	3.674	58	1.493	24
2012	6.257	1.130	18	3.635	58	1.492	24
2013	6.195	1.098	18	3.617	58	1.480	24
2014	6.133	1.066	17	3.564	58	1.503	25
2015	6.113	1.064	17	3.541	58	1.508	25
2016	6.058	1.045	17	3.473	57	1.540	26
2017	5.999	1.034	17	3.427	57	1.538	26
2018	5.873	972	16,5	3.335	57	1.566	26,5

A táblázatból jól kivehető, hogy az elmúlt évben - 2017-es évvel bezárólag - a lakosok száma valamennyi korcsoportban csökkent. A 2018. januári adatok azonban mutatják, hogy míg a 0-18 éves és a 19-60 éves korosztályban a lakosság csökkent, addig a 61 év feletti lakosok száma nőtt, tehát bár egyenlőre nem nagy mértékben, de előregedő lakosságról beszélhetünk.

A születések és halálozások száma az alábbiak szerint alakult:

Év	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Születés	47	55	62	53	38	44	50	40	39	44	58	50
Halálozás	98	100	126	92	86	112	94	90	94	106	108	92

Az adatokból megállapítható, hogy a születések száma 2017-ben némi csökkenést mutat a korábbi évhez képest, de még így is átlag felettinek mondható. A halálozások száma azonban alulmúlta a korábbi évek halálozási számait.

Az adatokból megállapítható, hogy a település lélekszáma évről évre csökken. Egyrészt azért, mert a halálozások száma lényegesen meghaladja a születések számát, másrészt azért, mert a településről egyre többen költöznek el. 2017. január 1-ei adatok alapján 2016-ban a népesség 59 fővel csökkent, ebből 50-et a születések és a halálozások közötti különbség generálta. A 2018. január 1-ei adatok alapján 2017-ben a népesség 126 fővel csökkent, melyből csupán 42-öt generált a születések és a halálozások közötti különbség, a fennmaradó 84 fő az elvándorlásból adódik, mely önmagában meghaladja a tavalyi év teljes népességcsökkenését. A lakosság csökkenéssel egyidejűleg lassan folytatódik a 18 éven aluliak arányának csökkenése is.

Az önkormányzat által nyújtott pénzübeli, természetbeni ellátások biztosítása

A Gyvt. a gyermeki jogok között elsőként említi azt, hogy a gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez, egészséges felnevelkedéséhez és jólétéhez biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez. A gyermeki jogokat védeni kell, mely minden olyan természetes és jogi személy kötelezettsége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A törvény kimondja továbbá azt is, hogy a gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani. A nehéz anyagi körülmények között élő gyermekek, családok védelmét a korábban írtaknak megfelelően a következő pénzübeli, illetve természetbeni ellátások biztosították a beszámolási időszakban: rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a családban nevelkedő gyermekekre tekintettel a család létfenntartási vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülése okán a rendkívüli települési támogatás, a gyermektartásdíj megelőlegezése és az otthonteremtési támogatás.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény:

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- a) meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek, meghatározott feltételek teljesülése esetén a szünidei gyermekétkeztetésnek,
- b) meghatározott természetbeni támogatásnak,
- c) a Gyvt.-ben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevétele.

A Gyvt. meghatározza a megállapítás feltételeit, mely szerint a gyámhatóság – jelen esetben a jegyző - megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: az öregségi nyugdíj legkisebb összege, melynek összege 2017-ben 28 500 Ft volt) a 140 %-át,
- aa) ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
- ab) ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
- ac) ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel a jogszabályban megállapított feltételeknek;

b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 130 %-át az a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a Gyvt-ben meghatározott értéket.

Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban

a) külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát, vagy

b) együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszeresét

meghaladja, azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegségre tekintettel fenntartott gépjármű.

A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek fennáll a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

emelt összegű természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

A támogatás esetenkénti összegéről az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt. 2017. évben az esetenként nyújtott alapösszegű támogatás 6.000,- Ft/gyermek, esetenként nyújtott emelt összegű támogatás 6.500,- Ft/gyermek volt.

Az alábbi táblázatból a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény 2013-2017. évi adatai hasonlíthatók össze:

Adatok	2013	2014	2015	2016	2017
Támogatott gyermekek száma	471 fő	453 fő	399 fő	350 fő	294 fő
- ebből nagykorú (tanuló)		36 fő	25 fő	15 fő	26 fő
Kérelmek száma	246 család	219 család	192 család	195 család	161 család
- ebből egyedül álló (gyermekét egyedül nevelő) kérelmező	121 szülő	108 szülő	88 szülő	112 szülő	84 szülő

Elutasított kérelmek száma	17	3	1	1	2
Pénzbeli támogatás összege (Ft)	5.469.000,-	5.307.000,-	4.674.000,-	4.153.000,-	3.883.000,-

2017-ben 161 család rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága állt fenn. Két alkalommal került sor a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem elutasítására, mivel a kérelmező jövedelme meghaladta a jogszabályban meghatározott mértéket.

A 2016-os évhez viszonyítva elmondható, hogy a támogatásból részesülő gyermekek száma további csökkenést mutat és a családok száma is csökkent, továbbá a gyermekét egyedül nevelő szülők száma is lényegesen csökkent. Az egyedülálló szülő, több esetben csak a gyermek(ek) után járó ellátások, támogatások összegéből tartja fenn a családot. Az elvált szülők esetében gyakori, hogy a tartásdíjra kötelezett szülő nem fizet tartásdíjat gyermeke(i) után.

Az egy főre jutó jövedelem megoszlása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családoknál:

Összeg/fő	14.250,- Ft alatt	14.250- 28.500,- Ft között	28.500,- Ft felett
2014	35 család	99 család	82 család
2015	28 család	76 család	88 család
2016	25 család	107 család	63 család
2017	10 család	83 család	68 család

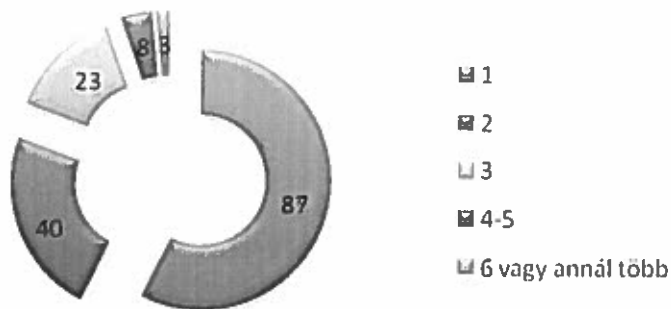
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításához kapcsolódó jövedelemvizsgálat során megállapítható, hogy sok családban az egy főre jutó nettó jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegét, a 28.500,- Ft-ot. Ezeknél a családoknál általában a szülők egyike, vagy nem egy esetben egyike sem rendelkezik munkahellyel és a gyermek(ek) utáni ellátások, támogatások összegéből élnek. De örömmel tapasztalható, hogy a jövedelmi viszonyok javultak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt igénybevevő családok körében.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők életkor szerinti megoszlása:

Életkor	0-6 éves	7-14 éves	15-18 éves	19- éves	Összesen
2014	134 gyermek	212 gyermek	71 gyermek	36 tanuló	453 gyermek
2015	75 gyermek	169 gyermek	130 gyermek	25 tanuló	399 gyermek
2016	91 gyermek	170 gyermek	74 gyermek	15 tanuló	350 gyermek
2017	71 gyermek	130 gyermek	67 gyermek	26 tanuló	294 gyermek

A táblázatból látszik, hogy a 19 év feletti kedvezményben részesülők kivételével minden korcsoportban csökkent a gyermekek száma. Amennyiben ez a tendencia maradna, akkor az hosszú távon azt jelezné, hogy a születendő gyermekek körében egyre kisebb arányban van szükség a gyermekvédelmi kedvezmény megállapítására.

**A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre
jogosult családok száma a családban
nevelkedő gyermekek száma szerint**

Hátrányos helyzet, illetve halmozottan hátrányos helyzet megállapítása:

Itt kell említést tennünk a hátrányos helyzetű, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekről. Ennek megállapítása szorosan kapcsolódik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény intézményéhez. 2013 szeptemberétől jogszabályi változás miatt a hátrányos helyzet és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása határozatban történik. A megállapítás feltételei szigorodtak, ezért a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma az elmúlt évben a szülők önkéntes nyilatkozata alapján csökkent.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításához és felülvizsgálatához készült nyomtatvány B) lapján kérheti a törvényes képviselő a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítását.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fenti körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján a nyolcadik évfolyam sikeres elvégzéséről kiállított bizonyítvány - iskolatípustól függetlenül - alapfokú iskolai végzettséget tanúsít.

(Pl. egy 9. évfolyam elvégzése, vagy egy középfokú oktatási intézmény pár osztályának elvégzése a középfokú végzettség megszerzése nélkül az alapfokú végzettséget nem befolyásolja, hiszen ezek végzettségi szintet nem emelnek.)

A gyámhatóság – jelen esetben a jegyző - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Ebben az esetben a meghatározott feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

Nyilvántartásunk alapján, a Tótkomlóson élő hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számát az alábbi táblázat mutatja be a 2012-2017. évekre vonatkozóan:

Adatok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Hátrányos helyzetű gyermekek	517 fő	106 fő	79 fő	72 fő	83 fő	93 fő
Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek	51 fő	22 fő	44 fő	41 fő	35 fő	19 fő

Nyilvántartásunk alapján, a Tótkomlóson élő hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek életkor szerinti megoszlása 2017-ben:

Életkor	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18 évesnél idősebb	Összesen
Hátrányos helyzetű gyermekek	6 fő	16 fő	38 fő	22 fő	11 fő	93 fő
Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek	0	2 fő	11 fő	6 fő	-	19 fő
Összesen	6 fő	18 fő	49 fő	28 fő	11 fő	112 fő

A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket különböző kedvezmények, juttatások, pályázati lehetőségek illethetik meg.

A Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások:

A Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások nyújtására az önkormányzatnak viszonylag kevés lehetősége van.

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2001-ben megalkotta az 5/2001. (II. 20.) önkormányzati rendeletét a felsőoktatási hallgatók és a felsőoktatási tanulmányokat kezdő fiatalok ösztöndíjrendszeréről, mely a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer (a továbbiakban: Ösztöndíjrendszer) szabályairól, a támogatáshoz jutás feltételeiről szól.

A rendelet célja, hogy a szellemi javakhoz való hozzáférés egyenlő esélyének megteremtése érdekében mindazok számára elérhetővé tegye az első diploma megszerzését, akik számára a felsőoktatásba történő bejutás, illetve felsőoktatási tanulmányaik folytatása szociális helyzetük miatt súlyos nehézségekbe ütközik.

Az Ösztöndíjrendszer célja továbbá, hogy az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára is elérhetővé tegye a felsőoktatásban való részvételt, jogszabályi háttérül a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet szolgál.

Az Ösztöndíjrendszer többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál:

1.) települési önkormányzatok által nyújtott támogatás	} önkormányzati ösztöndíjrész
2.) megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás	
3.) intézményi támogatás → intézményi ösztöndíjrész	

Az ösztöndíj időtartama:

- „A” típusú pályázat esetén 10 hónap, a már felsőoktatásban tanulók számára
- „B” típusú pályázat esetén 3x10 hónap, azok számára, akik felsőoktatási tanulmányaikat a következő tanévben kezdik meg.

Az ösztöndíj elbírálása kizárólag szociális rászorultság alapján, a pályázó tanulmányi eredményétől függetlenül történhet.

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete első alkalommal 2001-ben csatlakozott az Ösztöndíjrendszerhez. Akkor 23 főt részesített támogatásban. Az ezt követő években 2002-től 2005-ig az önkormányzat az Ösztöndíjrendszerhez nem csatlakozott. 2006. óta azonban az önkormányzat folyamatosan részt vesz az Ösztöndíjrendszerben a következők szerint:

Az „A” és „B” típusú pályázat keretében támogatásban részesített tanulók/hallgatók száma az elmúlt években a következők szerint alakult:

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
„A”	24	15	20	28	21	20	20	16	18	10	5
„B”	1	0	6	4	1	1	3	2	2	2	-

A Képviselő-testület a 160/2016. (IX. 29.) kt. határozata szerint személyenként 5.000,- Ft-ot biztosít havonta a tanulóknak.

2011-2017. között az önkormányzati ráfordítás (kötelezettségvállalás) összege a következők szerint alakult:

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
960.000,- Ft	920.000,- Ft	820.000,- Ft	1.100.000,- Ft	1.000.000,- Ft	600.000,- Ft	250.000,- Ft

Rendkívüli települési támogatás a családban nevelkedő gyermekekre tekintettel, a család létfenntartási vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülése okán

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 45. § (3)-(5) bekezdései értelmében:

„(3) A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.

(4) Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások - így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások - vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

(5) A rendkívüli települési támogatás kérelemre és hivatalból - különösen nevelési-oktatási intézmény, gyámhatóság vagy más családvédelemmel foglalkozó intézmény, illetve természetes személy vagy a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó társadalmi szervezet kezdeményezésére - is megállapítható.”

2016-2017. évben rendkívüli települési támogatásban részesült kérelmezők a családban nevelkedő kiskorú gyermekekre tekintettel:

Adatok	2016	2017
Támogatottak (családok) száma:	21 család	29 család
- ebből egy alkalommal	4 család	14 család
- két alkalommal	---	4 család
- három, vagy több alkalommal	---	4 család
Támogatás összege (Ft)	274.391,-	350.155,-

A családban nevelkedő kiskorú gyermekekre tekintettel benyújtott rendkívüli települési támogatás iránti kérelem 2017-ben elutasításra nem került.

A támogatás pénzbeli és természetbeni lehet. Természetben nyújtott támogatás formája az élelmiszer-csomag, mely a Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ közreműködésével és segítségével kerül összeállításra.

Gyermekétkeztetés:

2016. január 1. napjával a gyermekétkeztetés szabályozása és jogi háttere jelentősen átalakult. A gyermekétkeztetés bekerült a Gyvt. által meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátások közé.

A Gyvt. értelmében az alábbi rendelkezések vonatkoznak a gyermekétkeztetésre.

„18. § (1a) A települési önkormányzat vagy a fenntartó az e törvényben meghatározott módon, természetbeni ellátásként biztosítja a gyermekétkeztetést.”

Gyermekétkeztetés

„21. § (1) Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

a) a bölcsődében, mini bölcsődében,

b) az óvodában,

c) a nyári napközis otthonban,

d) az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban,

e) az általános iskolai és - ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik - a középfokú iskolai menzai ellátás keretében,

f) a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében [az a)-f) pontban foglaltak a továbbiakban együtt: intézményi gyermekétkeztetés],

g) a 21/C. §-ban foglaltak szerint a bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nktv. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és az Nktv. 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt (a továbbiakban együtt: szünidei gyermekétkeztetés).

(2) Az intézményi és a szünidei gyermekétkeztetés biztosítására kötelezett önkormányzat e feladatának ellátásához a közigazgatási területén kívülről érkező gyermek, tanuló lakóhelye szerinti önkormányzattól hozzájárulást kérhet.”

Intézményi gyermekétkeztetés

„21/A. § (1) Ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, az intézményi gyermekétkeztetés keretében a nem bentlakásos intézményben

a) a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére az ellátási napokon a reggeli főétkeztést, a déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkeztést,

b) a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon az óvodában és a nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben a déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkeztést kell biztosítani.

(2) Intézményi gyermekétkeztetésben részesülhet az iskolában az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető.

(3) Az (1) bekezdés szerinti gyermekétkeztetést biztosítja

a) a települési önkormányzat

aa) az általa fenntartott bölcsődében és óvodában, továbbá

ab) a közigazgatási területén a tankerületi központ, valamint az állami szakképzési és felnőttképzési szerv (e § alkalmazásában a továbbiakban együtt: köznevelési fenntartó) által fenntartott nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben,

b) az egyházi és a nem állami fenntartó az általa fenntartott nem bentlakásos intézményben,

c) a fenntartó az egyéb állami fenntartású nem bentlakásos intézményben.”

Ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés

„21/B. § (1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50 %-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.”

Szünidei gyermekétkeztetés

„21/C. § (1) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és
 b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben

a) a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára

ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,

bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon

köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani."

Az óvodába és az iskolába az önkormányzattal szerződött vállalkozás, a Farbung Gastro Kft. szállítja az ételt. A Bölcsőde – a jogszabályoknak megfelelően – saját konyhával rendelkezik, az étel elkészítése ott helyben történik, így a diétára szoruló és a különböző ételérzékenységekben szenvedő gyermekek ellátása is megoldott (tej, tojás és lisztérzékenység).

A térítési díjakat minden esetben a képviselő-testület állapítja meg márciusi soros ülésén.

A térítési díj napi összege a nyersanyagköltség napi összegének ÁFÁ-val növelt összege.

A térítési díjak 2017. január 1. és 2017. március 31. között:

Korcsoport	Ellátás	Nyersanyagköltség Ft/nap
Bölcsőde 20 hetes – 3 éves	tízórai, ebéd, uzsonna	350,-
Óvoda 3 – 6 éves	tízórai, ebéd, uzsonna	368,-
Általános iskola napközi 6 – 14 éves	tízórai, ebéd, uzsonna	463,-
Általános iskola menza 6 – 14 éves	ebéd	306,-
Gimnáziumi menza 14 – 18 éves	ebéd	358,-

A térítési díjak 2017. április 1. és 2017. december 31. között:

Korcsoport	Ellátás	Nyersanyagköltség Ft/nap
Bölcsőde 20 hetes – 3 éves	tízórai, ebéd, uzsonna	331,-
Óvoda 3 – 6 éves	tízórai, ebéd, uzsonna	369,-
Általános iskola napközi 6 – 14 éves	tízórai, ebéd, uzsonna	465,-
Általános iskola menza 6 – 14 éves	ebéd	307,-
Gimnáziumi menza 14 – 18 éves	ebéd	359,-

2017-ben a gyermekétkeztetésben (napköziben és menzán) részt vevők száma és az általuk fizetett térítési díjak megoszlása a következőképpen alakultak:

A gyermekétkeztetésben (napköziben és menzán) részt vevők létszáma és az általuk fizetett térítési díjak megoszlása 2017-ben				
Intézmény	Térítésmentes (fő)	50 %-ot fizet (fő)	100 %-ot fizet (fő)	Összesen (fő)
Bölcsőde	16	étkezést nem fizet, csak gondozási díjat: 14	2	32
Önkormányzati Óvoda	81	--	11	92
Jankó János Általános Iskola és Gimnázium	154	74	112	340

2016. január 1. napjától a szünidei gyermekétkeztetés kötelező feladata az önkormányzatoknak, így annak fedezetét nem pályázat útján teremtette meg Tótkomlós Város Önkormányzata, hanem normatívából fedezte.

2017-ben a szünidei gyermekétkeztetésben résztvevők száma és az étkezési esetek száma:

Szünidő megnevezése, szünidő munkanapjainak száma	Szünidei étkezésben résztvevők száma				Étkezési esetek száma összesen
	Hátrányos helyzetű Halmozottan hátrányos helyzetű				
	Óvoda	Általános iskola	Közép-iskola	Összes étkező	
Téli szünet <u>1 munkanap</u> 2017. 01. 02.	9	42	15	66	66
Tavaszi szünet <u>2 munkanap</u> 2017. 04. 13 2017. 04. 18.	10	34	12	56	112
Nyári szünet <u>43 munkanap</u>	6	54	36	96	3892
Őszi szünet <u>4 munkanap</u> 2017. 10. 30. 2017. 10. 31. 2017. 11. 02. 2017. 11. 03.	-	42	10	52	210
Téli szünet <u>3 munkanap</u> 2017. 12. 27. 2017. 12. 28. 2017. 12. 29.	10	41	10	62	183

Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program (a továbbiakban: RSZTOP)

2017. november hónaptól indult el Tótkomlóson is a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság közreműködésével az RSZTOP program, melynek célja élelmiszer támogatás nyújtása szegény gyermekes családok részére.

Az RSZTOP program a 0-3 éves korosztályban megállapított rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, intézményi étkezésben nem részesülő gyermekek részére havi rendszerességgel élelmiszer csomagot biztosít. A csomagok értéke meghaladja a 10.000,- Ft-ot, mely a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve tartós élelmiszert tartalmaz.

Az élelmiszer csomagok átadása az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatával történik. Minden hónapban a Békés Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság és a települési jegyző a jogosultakról a PTR rendszer nyilvántartása alapján adatot egyeztet.

RSZTOP- 1.1.1 program keretében élelmiszeresomagra jogosultak száma 2017. évben Tótkomlós településen

Időszak	2017. november hónap	2017. december hónap
Jogosultak 0-3 éves korig/fő	18	22

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

Gyermekjóléti szolgáltatás:

A gyermekjóléti szolgálat feladatait az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat látja el. A családsegítés, mint szolgáltatás 2012. március 1-jével került a központ feladatkörébe. A gyermekjóléti szolgáltatás nyújtása Tótkomlóson a beszámolási időszakban két családgondozóval valósult meg. A két családgondozó és az egy-egy fő esetmenedzser, valamint szociális asszisztens irodája – összesen három - és az ügyfelek részére nyitva álló helyiség a Szociális Szolgáltató Központ Tótkomlós, Pósa utca 2. szám alatti székhelyén található. A helyiségeket az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat munkatársai ingyenesen használják.

A Gyermekjóléti Szolgálat családgondozója által készített, a 2017. évben végzett munkájukról szóló beszámolót változtatás nélkül tájékoztatómhoz csatolom, mely a beszámoló szerves részét képezi.

Gyermekek napközbeni ellátása:

Az iskolában mindenki számára elérhető a napközi. Az indítható napközis csoportok számát a Képviselő-testület határozza meg az igények előzetes figyelembe vételével.

Tótkomlós Város Önkormányzata a Tótkomlósi Szociális Szolgáltató Központ önálló szakmai egységeként a Tótkomlós, Zámenhof utca 2/A. szám alatt 2014-ben még 30 férőhelyes bölcsődét tartott fenn, mely 2015-ben 40 férőhelyre bővült. A bővítést azt tette lehetővé, hogy 2015 februárjában használatba lett véve a bölcsőde új és korszerű épülete. A bölcsőde napos bölcsődeként működik, nyitvatartási ideje 06.00 órától 17.00 óráig tart.

2017-ben az intézményben 1 fő bölcsődevezető, egyben élelmezésvezető, 8 fő szakképzett gyermekgondozónő, 1 fő szakképzett szakácsnő, 1 fő konyhai dolgozó, egyben betanított szakácsnő, 2 fő takarítónő dolgozott, akiknek munkáját 2 fő közfoglalkoztatott segítette. A dolgozók a feladatokat váltott műszakban, összehangoltan, egymás munkáját segítve teljesítik.

A bölcsődébe a felvétel egész évben folyamatos. Hosszabb-rövidebb várakozási idő van a túljelentkezés miatt, de sürgős és indokolt esetben alkalmazkodnak a felmerült igényekhez (azonnali munkalehetőség, szociális rászorultság, védőnői, orvosi javaslat, veszélyeztetettség stb.).

Az intézmény 2017-ben 4 kialakított gyermekcsoporttal működött.

A bölcsőde működéséről a Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ vezetője az intézmény tevékenységéről szóló, jelen képviselő-testületi ülés keretében tárgyalandó beszámoló részeként ad átfogó tájékoztatást.

A településen családi napközi és házi gyermekfelügyelet nem működik.

Gyermekek átmeneti gondozása:

A gyermekek átmeneti gondozása keretében - kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja - a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (a továbbiakban: teljes körű ellátás) kell gondoskodni.

A gyermek átmeneti gondozása megszervezhető a működtető által kijelölt helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy családok átmeneti otthonában.

A gyermekek átmeneti gondozását - a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő (a továbbiakban együtt: szülő) kérelmére vagy bejegyzésével - ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani, ha a szülő egészségi állapota, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani, vagy utógondozói ellátásban részesül. A fogyatékos gyermek számára a különleges szükségleteihez igazodó ellátást kell biztosítani.

Tótkomlós Város Önkormányzata a gyermekek átmeneti gondozását helyettes szülő útján látja el. Tótkomlóson egy helyettes szülő van, Búcsú Istvánné, aki a családban élő gyermekek átmeneti gondozását látja el, saját háztartásában, 2 férőhellyel.

2011 óta a helyettes szülőnél gyermek elhelyezésére nem került sor.

A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

A Békés Megyei Kormányhivatal, mint megyei működést engedélyező I. fokú hatóság a szociális, gyermekjogi és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet 36. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján Tótkomlós Város Önkormányzata által fenntartott helyettes szülői ellátás, mint szolgáltatás vonatkozásában hivatalból ellenőrzést indított 2014. szeptember 29. napján. Az ellenőrzés során az I. fokú hatóság helyszíni hatósági ellenőrzést tartott, tájékoztatást kért Vetési Csilla gyermekjogi képviselőtől, valamint szakértőnek rendelte ki a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságot, aki szakmai ellenőrzést tartott. A Békés Megyei Kormányhivatal, mint megyei működést engedélyező I. fokú hatóság 2017. szeptember 5. napján kelt és 2017. szeptember 7. napján jogerőre emelkedett végzésével az eljárást megszüntette, mivel a szolgáltatással kapcsolatban hiányosságokat nem tárt fel.

A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testületének van bűnmegelőzési programja, melyben megfogalmazott célok a következők:

1. A közbiztonság feltételeinek megteremtése, a vagyoni értékek megóvása, a személyi biztonság erősítése, az ifjúság helyes irányú fejlődésének elősegítése.
2. A bűnözővé válás folyamatának fékezése, a bűnelkövetési alkalmak, helyzetek csökkentése, a bűnelkövetés akadályozása.
3. Az áldozattá válás megelőzése, a potenciális áldozatok védettségének fokozása.
4. A büntetett előéletű személyek társadalmi beilleszkedésének segítése és ezzel a bűnismétlés előfordulásának csökkentése.

A bűnmegelőzés szervezetrendszerének (rendőri szervek, polgárőrség, polgármesteri hivatal, oktatási intézmények, ifjúsági és egyéb civil szervezetek, gyermekjóléti szolgálat) feladatai között kiemelt helyen szerepel az, hogy az oktatási intézményekben hatékony felvilágosító és ismeretterjesztő tevékenységet kell folytatni a bűnelkövetéstől való visszatartás motivációinak kialakítása, a bűnelkövetővé válás irányába ható magatartási formák visszafogása, megszüntetése, a törvénytisztelő magatartási formák kialakítása, az áldozattá válás elkerülése érdekében.

Az Orosházi Rendőrkapitányság a mellékelt tájékoztató alapján szolgáltatott adatot a gyermek- és fiatalok által illetékeségi területén elkövetett szabálysértésekről, illetve bűncselekményekről, mely jelen beszámoló szerves részét képezi.

A rendőrséggel az együttműködésünk továbbra is jó, időben jelzünk egymásnak, illetve segítjük egymás munkáját. Külön említést érdemel a rendőrség prevenciós tevékenysége, melynek keretében rendszeres felvilágosító előadásokat tartanak a közoktatási intézményekben a közlekedésbiztonságról, a fürdőzés, vízen tartózkodás szabályairól, illetve nem utolsósorban a drogfogyasztás veszélyeiről.

A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

A településen a civil szervezetek száma és azok tevékenysége fontos és meghatározó. Elmondható, hogy szinte minden, a városban működő civil szervezet és alapítvány a „szívén viseli” a gyermekek és fiatal felnőttek sorsát, igyekeznek számukra olyan programokat szervezni, hogy szabadidejüket hasznosan tudják eltölteni. Tótkomlóson a civil szervezetek száma magas, szerteágazó területeken tevékenykednek, így a lakosság nagy részét - többek között a gyerekeket is – eléri.

Az érdeklődők a civil szervezetek által kínált számos szabadidős tevékenység közül választhatnak, megtaláljuk kínálatukban a sportot (úszás, futball, lövészet, asztalitenisz, galambászat, lovaglás), a természetismeretet, a művészeteket (tánc, zene), a hagyományőrzést, de számtalan olyan szervezet és alapítvány is tevékenykedik a városban, amelynek célja a valamilyen okból hátrányos helyzetben lévők, vagy a kiemelkedő tehetségű fiatalok támogatása.

Az önkormányzat kapcsolata a civil szervezetekkel jó, ami nemcsak anyagi támogatás nyújtása formájában jelenik meg, de számos alkalommal közös programok szervezésében is megnyilvánul. 2017-ben az önkormányzat a költségvetéséből összesen 14 000 000,- Ft összegű, a rendelkezési alapból 886 800,- Ft összegű, egyedi támogatási igény alapján 450 000 Ft összegű támogatásban részesítette a tótkomlói társadalmi szervezeteket, mely támogatás jelentős része közvetlenül, vagy közvetett módon a gyermekekhez és a fiatalokhoz is eljutott.

A fiatalok hasznos időtöltésének megszervezésében a város kulturális és köznevelési intézményei, valamint saját tulajdonú gazdasági társasága is jelentős szerepet vállal, természetesen sok esetben a civil szervezetek bevonásával.

Jövőre vonatkozó javaslatok, célok

A gyermekes családokkal végzett munka specialitását az adja, hogy a gyermekvédelmi tevékenység elsősorban a szociális munka, a pszichológia ismereteire és a hatályos jogi szabályozásra támaszkodik, tehát különböző területeket érintő, nagyon összetett feladat. Éppen ezért a jelzőrendszer tagjainak magas színvonalú feladatellátásához elengedhetetlen a folyamatos szakmai fejlődés biztosítása, szakmai előadásokon, képzéseken és továbbképzéseken keresztül.

A gyermekvédelmi gondoskodás, ellátás hatékonyabbá tétele érdekében a jövőt tekintve a prevenció területén továbbra is segíteni kell a családokat. Olyan programok, tevékenységek szervezése lehet a cél, melyeken keresztül segítséget kaphatnának azok a családok, melyeknél a felmerülő problémák azonosak. Például, amely családban életvezetési gondokkal küzdenek a szülők, akár szakember bevonásával pszichológiai előadásokat, beszélgetéseket lehetne folytatni, azoknak a szülőknek, akik nem rendelkeznek munkahellyel és kertes házban laknak kertművelési, növénytermesztési útmutatásokat lehetne adni, és lehetőség szerint konkrét gyakorlati tanácsokkal segíteni őket. A Védőnői Szolgálat bevonásával, azon anyukáknak lehetne segítséget nyújtani, akik gyermekük ellátását nem megfelelően végzik. A megelőzésnek a hátrányos helyzetű családoknál igen jelentős szerepe van, mert ezáltal a kiskorú gyermekek testi és lelki fejlődése érdekében a veszélyeztetettség bekövetkezése előtt tudnánk segítséget nyújtani.

A régóta elérni kívánt célok a közeljövőben megvalósulhatnak, mivel a Tótkomlói Polgármesteri Hivatal a Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központtal konzorciumban 2017-ben 199 997 635 Ft összegű támogatást nyert az EFOP-1.2.9-17 „Nők a családban és a munkahelyen” pályázat keretein belül. A pályázat célja elsősorban a gyermekvállalási hajlandóság növelése, valamint a munkavállalás megkönnyítése és a munkaerő-piacra való gyorsabb visszatérés révén segíti a cél teljesülését, hogy javuljon a családok anyagi helyzete, illetve a kisgyermekes anyák társadalmi presztízse, mentálhigiénés állapota és önbecsülése. Abban az esetben, ha az anyák helyzete javul, az kihatással lesz a családokra és a gyermekekre is.

Mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy a gyermekjóléti ellátás jelenlegi színvonalát minden tekintetben megtartsuk, lehetőségek szerint emeljük. Reményeink szerint a 2018-ban átdolgozásra kerülő Helyi Esélyegyenlőségi Program és annak megvalósítása során végzett munka pozitív hatással lesz Tótkomlóson a gyermekvédelem területén is.

Záró gondolatok

A beszámolóban igyekeztem bemutatni a jogszabályban meghatározott szempontok figyelembe vételével mindazokat a feladatokat, melyeket a gyermekjóléti és gyermekvédelmi területen nap, mint nap ellátunk, illetve felvázolni azokat a változásokat, melyeket a jogszabály módosítások, valamint sikeres pályázatok eredményeztek.

A gyermekvédelmi rendszerben részt vevő személyek és szervezetek felelősségteljes, sokszor komoly pszichés megterheléssel járó feladatot végeznek. A jelzőrendszer valamennyi tagjáról elmondható, hogy hivatásuknak tekintik munkájukat, melyet lelkiismeretesen, körültekintően, legjobb szakmai tudásuk szerint végeznek és a közöttük kialakult jól működő kommunikációval igyekeznek hatékonyan segíteni egymást a törvényben foglalt gyermeki jogok teljes körű érvényre juttatása és tiszteletben tartása érdekében. Tótkomlós vonatkozásában elmondható, hogy a jelzőrendszer tagjai között a kommunikáció és a kapcsolat kifejezetten jó. Bízunk benne, hogy a 2018-as évben megvalósuló pályázatok tovább javítják a tótkomlói családok és gyermekek helyzetét.

Tótkomlós, 2018. május 23.

Stübéné dr. Borsodi Olga
aljegyző

MINISZTERI KÖZLEMÉNY
A Rendőrség 2017. évi tevékenységéről
Czecher Péter r. ezredes [SK]

04050/2517-2/2018 ált.

OROSHÁZI RENDŐRKAPITÁNYSÁG

Tárgy: 2017. évi Gyermekvédelmi beszámoló
Hiv.szám: IG/1004-I/2018
Ügyintéző: Dunai József c. r. őrgy.
Tel.: (68) 462-344/55-70 mellék
E-mail: dunaij@bekes.police.hu

Stübéné dr. Borsodi Olga aljegyző asszonynak

Városi Polgármesteri Hivatal

Tótkomlós

Fő út 1. szám
5940

Tisztelt Aljegyző Asszony!

Tájékoztatom, hogy az Orosházi Rendőrkapitányság nem rendelkezik a fenti tárgy vonatkozásában kifejezetten Tótkomlós város illetékességi területét érintő adattal.

A fentiek alapján mellékelten megküldöm az Orosházi Rendőrkapitányság teljes illetékességi területére vonatkozó 2017. évi gyermekvédelmi beszámolót, a további felhasználás céljából.

Orosháza, 2018. K.m.f.

Tisztelettel:

**Czecher Péter r. ezredes
rendőrségi főtanácsos
kapitányságvezető**

Melléklet: - A Gyermekvédelmi beszámoló (8 lap)

Cím: 5900 Orosháza, Szabadság tér 2. Pf: 111.
Telefon/fax: (68) 411-344; BM (33) 55-00; Fax: 55-01
E-mail: oroshaza.rk@bekes.police.hu

OROSHÁZI RENDŐRKAPITÁNYSÁG

T Á J É K O Z T A T Ó

a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása
2017. év vonatkozásában

1. A gyermek és fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények és szabálysértések számának alakulása az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén:

Bűncselekmények/ fő	Elkövetők	
	Gyermekkorú	Fiatalkorú
	0	13
- lopás	0	5
- közlekedés biztonsága elleni bcs.	0	1
- testi sértés	0	1
- garázdaság	0	5
- közfeladatot ellátó személy elleni erőszak	0	1

Bűncselekmény elkövetése miatt 2017. évben 13 esetben 13 fő fiatalkorú személy ellen indult büntetőeljárás bűncselekmény elkövetése miatt. Az eljárások során, bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja esetén a fiatalkorúval szemben a nyomozást - a fiatalkorúakra vonatkozó speciális szabályok megtartása mellett - kell lefolytatni. Ilyen speciális szabályok pl. a törvényes képviselő és a védő részvétele a teljes eljárás tartama alatt, környezettanulmány és iskolai jellemzés kötelező beszerzése, stb.

Bűncselekmény esetén ugyanakkor a bíróság a fiatalkorúval szemben büntetést is kiszabhat és intézkedést is alkalmazhat.

Az elmúlt évben hatóságunk összesen 21 esetben indított eljárást fiatalkorúak által elkövetett szabálysértés miatt:

Év	Gyermekkorú (fő)	Okok:	Fiatalkorú (fő)	Okok:
2017	0	- lopás (4) - szándékos rongálás (1) - valótlan bejelentés (1)	21	- lopás 9 - rongálás 2 - rendzavarás 7 - garázdaság 1 - közlekedési 2
2016	6	- lopás (4) - szándékos rongálás (1) - valótlan bejelentés (1)	19	- lopás (13) - rongálás (1) - rendzavarás (4) - garázdaság (1)

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. év II. törvény 2016. január 01-től az „Új pszichoaktív anyaggal kapcsolatos szabálysértések” tényállással bővült (199/B.§).

A 2017-es évben 11 eljárás indult, melyek során fiatalkorú elkövető személy nem volt.

A **fiatalkorúak** által elkövetett szabálysértéseket tekintve megállapítható, hogy az elmúlt évben közel azonos maradt az elkövetett esetek száma.

Az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén a gyermek- és fiatalkorúak által elkövetett szabálysértések, illetve bűncselekmények száma az országos átlagnál évek óta lényegesen alacsonyabb.

2. Jellemző problémák és azok gyakorisága a gyermekkorúak körében:

A gyermekkorúak inkább a kisebb súlyú, sok esetben „Gyerekcsínynek” induló olyan cselekmények jellemzőek, amelyek jogsértő voltával életkoruknál fogva nincsenek tisztában, vagy nem mérik fel eléggé tetteik lehetséges következményeit, pl. iskolai verekedés. Ezek mellett a gyermekkorúaknál is viszonylag gyakran előfordulnak közlekedési szabályszegések.

A 14. életévüket még be nem töltött fiatalok a büntető- és a szabálysértési jog szerint is gyermekkorúnak minősülnek és így főszabályként velük szemben büntethetőséget kizáró ok áll fenn. A főszabály alóli kivételt hozott a magyar jogrendszerbe az új Büntetőtörvénykönyv, a 2012. évi C. törvény, melynek 2013. július 1-jei hatályba lépése óta 5 bűncselekménytípus elkövetése esetén elvileg a 12. életév betöltése után is büntethető az egyébként gyermekkorú személy. A törvény 16. §-a tételesen felsorolja ezeket a bűncselekményeket: az emberölés és annak minősített esetei, az erős felindulásban elkövetett emberölés, az életveszélyt okozó testi sértés és a halált okozó testi sértés, a rablás és a kifosztás. Ezek elkövetése esetén a tizenkettedik életévét már betöltött, de a tizennegyedik életévüket be nem töltött gyermekkorúak is büntethetővé válnak, ha a tettes az elkövetés idején rendelkezett a cselekménye következményeinek felismeréséhez szükséges belátási képességgel.

A gyermekkor szabálysértés esetében mindig büntethetőséget kizáró ok. Szabálysértés esetén velük szemben nem szabható ki helyszíni bírság és feljelentés sem fogatosítható.

3. Jellemző problémák és gyakorisága a fiatalkorúak körében:

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a fiatalkorúak – azaz a 14. és 18. életév közötti fiatalok – esetében szinte bármilyen bűncselekmény, vagy szabálysértés elkövetésével lehet találkozni.

A felnőttkor küszöbén álló fiatalok esetleges elkövetővé válása elsősorban attól a környezettől (család, baráti kör, iskola, stb.) függ, amelyben élnek, és amelynek körülményeit, szokásait, magatartását, erkölcsi normáit példaként látják a mindennapjaikban.

Ha ez a környezet, vagy annak egyes elemei valamilyen okból problémásak, akkor nagy az esély arra, hogy a fiatalkorú a társadalmi normák és elvárások ellenére deviáns magatartásformákat választ magának. Ez könnyen vezethet a törvényekkel való szembekerüléséhez, vagyis a bűnelkövetéshez.

A fiatalkorúakkal szemben szabálysértés elkövetése esetén a hatóság csak feljelentéssel élhet, bírság nem szabható ki, kivéve, ha önálló keresettel rendelkeznek.

A 2012. évi II. törvény hatályba lépése óta a vagyon elleni jogsértések esetében a kárérték felső határa 20.000,- Ft-ról **50.000,- Ft-ra változott.**

A törvenymódosítás a tulajdon elleni szabálysértések vonatkozásában az ún. „előkészítő” eljárásokat visszautalta a rendőrség hatáskörébe, az ítélkezést és a szankciók kiszabását pedig a bíróságok hatáskörébe adta. További változásként a törvény a fiatalokkorúakkal szemben is lehetővé tette az őrizetbe vétel, valamint az elzárás alkalmazását.

Ezek a szigorítások a tulajdon elleni szabálysértések tekintetében kétség kívül elérték a kívánt hatást, hiszen a fiatalokkorúaknak (és megjegyzem, hogy a felnőtt korúak számára is) komoly visszatartást jelent az, hogy akár egy pár száz forintos bolti lopás miatt is „börtönbe” lehet kerülni.

4. A családon belüli erőszak, bántalmazások előfordulása a településen:

A család-, gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat körében a kapitányság közbiztonsági állománya feltérképezte - és *folyamatosan figyelemmel kíséri* - a családon belüli erőszakkal érintett, vagy veszélyeztetett családokat.

Az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén – *a rendelkezésünkre álló adatok szerint* – **összesen 250 veszélyeztetett, gondozott családot** tartanak nyilván, melyek megoszlása településenként a következő:

Orosháza város	105
Tótkomlós város	22
Nagyszénás nagyközség	41
Gádosoros nagyközség	38
Békéssámszon község	5
Csanádapáca község	19
Kardoskút község	2
Pusztaföldvár község	18
Összesen:	250

A családon belüli erőszak körébe tartozó, személy elleni erőszakos cselekmény miatti bejelentésre minden esetben haladéktalanul intézkedtünk. A magánlakásba belépés előtt figyelembe vettük a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 39. §- ban foglaltakat.

Jogsértés észlelése esetén minden esetben intézkedtünk a jogellenes állapot megszakítására, a további jogsértés megelőzésére, és a felek indulatainak lecsillapítására, majd felhívtuk a figyelmet a társadalmi együttélés szabályainak betartására.

A tudomásunkra jutott információkról haladéktalanul jelzéssel éltünk (rövid úton szóban, illetve adatlap megküldésével) a családsegítő, gyermekvédelmi és gyerekjóléti szolgálatok felé. Szolgálat ellátás során a jelzőrendszer részeként rendszeresen kapcsolatot tartottunk a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat munkatársaival, mint a jelzőrendszer része.

Az intézkedések jellemző helyszíne a magánlakás néhány esetben lakóház bejárata, ingatlan udvara. A tárgy időszakban 59 esetben magánlakásban, míg 8 esetben közterületen került sor intézkedésre.

A konfliktusok kialakulásának legjellemzőbb okai az ittasság, a nem megfelelő anyagi körülmények, szerelemföltés, házas- és élettársi kapcsolat megromlása, a gyermek elhelyezése körüli viták illetve a láthatás be nem tartásával kapcsolatos szabályok megsértése.

A családon belüli erőszak számszaki adatai a végrehajtó állomány csoportosítása szerint a következőképpen alakultak:

Tettlegességgel és fizikai erőszakkal (gyermek jelenlétében)	
Adatlap elküldésével, magánindítvány ill. büntető eljárás kezdeményezése	Adatlap elküldésével, magánindítvány ill. büntető eljárás nélkül
8	9
Tettlegességgel és fizikai erőszakkal (gyermek jelenléte nélkül)	
29	
Tettlegességgel és fizikai erőszak nélkül (gyermek jelenlétében)	
Adatlap elküldésével, magánindítvány ill. büntető eljárás kezdeményezése	Adatlap elküldésével, magánindítvány ill. büntető eljárás nélkül
0	9
Tettlegességgel és fizikai erőszak nélkül (gyermek jelenléte nélkül)	
38	

Családon belüli erőszak miatt kapitányságunk területén összességében 67 bejelentés történt, melyek megoszlása a fentiek szerint alakult.

A bejelentések közül 9 esetben – mivel a történeteknek részese kiskorú is volt – adatlap megküldésével tájékoztattuk a gyámügyi szerveket. A családon belüli erőszak helyszínén rögzített tényeket, adatokat minden esetben megküldtük a családsegítő szolgálatnak.

A bekövetkezett események kapcsán magánindítványt 5 esetben könnyű testi sértés miatt terjesztettek elő.

Rendőrkapitányságunk illetékességi területén az ORFK Utasítás 2/a pontjában meghatározott bűncselekmények közül az alábbiak miatt kezdeményeztünk büntető eljárást.

Testi sértés	5
Zaklatás	1
Szexuális erőszak	1
Rongálás	1

Az állomány a családon belüli erőszak körébe tartozó személy elleni erőszakos cselekmény elkövetése miatt az alábbi intézkedéseket kezdeményezte:

Előállítás	30
Biztonsági intézkedés	11
Rendzavarás miatti szabálysértési feljelentés	27
Garázdaság miatti szabálysértési feljelentés	30

A családon belüli erőszakkal kapcsolatos bejelentéseket követő rendőri intézkedések során megállapítható, hogy többségében a bejelentő nem kíván magánindítvánnyal élni a bántalmazóval szemben, és megelégszik azzal, ha a rendőr figyelmezteti az erőszakoskodó felet.

A családon belüli erőszakkal kapcsolatos ügyekben folytatott rendőri intézkedés, illetve annak elmaradása, szakszerűtlensége, továbbá törvényességét kifogásoló bejelentés az érintettek részéről nem érkezett.

A kapitányság illetékességi területén 6 olyan család él, ahová rendszeresen ki kellett vonulni valamilyen esemény, bejelentés miatt.

Az erőszakos magatartások hátterében mintegy 70-75 %-ban lelhető fel az alkohol hatása és mintegy 25-30 %-ban az anyagi körülmények játszanak szerepet.

Az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén Orosháza, Szabó Dezső u. 1. szám alatt hajléktalan szálló, illetve Orosháza, Mikszáth Kálmán utca 2. szám alatt anyaotthon található.

A rendőrkapitányság által a családon belüli erőszak megelőzésére irányuló primer prevenciók tevékenység első sorban a D.A.D.A. program széleskörű oktatásban és ezzel párhuzamosan a gyermekek körében történő tájékoztató és jogismertető előadások tartásában valósul meg.

Összességében megállapítható, hogy a rendőrkapitányság állománya a családon belüli erőszakkal kapcsolatos munkát – proaktív szemlélettel, áldozatközpontú módon, a gyermekek védelmét szem előtt tartva – kiemelt figyelemmel hajtja végre.

5. A kábítószer terjesztésével, fogyasztásával kapcsolatos adatok, tapasztalatok:

Az Orosházi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya 2017. évben 19 esetben, 32 fő ellen rendelt el nyomozást csekély mennyiségű kábítószer fogyasztás céljából megszerzésével, tartásával elkövetett kábítószer birtoklás vétség (29 fő), illetve új pszichoaktív anyag kínálásával és átadásával elkövetett visszaélés vétség (3 fő) gyanúja miatt.

Év	Eset	Fő	Ebből fiatalkorú
2017	19	32	2
2016	28	37	2
2015	0	0	0
2014	11	19	12
2013	6	26	1

Ezzel kapcsolatban ki lehet jelteni, hogy a korábban a kábítószer-fogyasztók gyakorlatilag áttértek az ún. „designer” drogok használatára, melynek következtében a klasszikus, ismert kábítószerek fogyasztása visszaszorulóban van.

A különféle „designer” drogok nagy része – a határozott jogszabály alkotási próbálkozások ellenére – legálisan beszerezhető, és így tartásuk nem minősül törvényellenesnek, másfelől pedig a beszerzési árak is lényegesen alacsonyabbak a hagyományos drogokénál.

A „designer” drogokkal kapcsolatos problémák a következők:

- Ezek az anyagok, szerek is különféle kábító, bódító hatást eredményező, többségében szintetikus vegyületekből állnak.
- A vegyületek összetételét az azokat előállító – főként távol-keleti laboratóriumok – folyamatosan módosítják, hogy eltérjenek jogszabályban tiltott vegyületektől. Összetételüket a tiltólistára történő felkerülésükkel egyidejűleg azonnal megváltoztatják.
- Módosítások következtében azok egyre jobban eltérnek az ismert szerek hatásmechanizmusától, egyre kevésbé „hasonlítanak” az eredeti vegyületekhez és így egyre több, egyre kiszámíthatatlanabb mellékhatásuk lesz.
- Fogyasztásuk és annak körülményei a tiltott, törvényellenes szerekhez hasonló módon történik, de mivel a fogyasztók is tisztában vannak azzal, hogy tevékenységük nem illegális, ezért sokkal bátrabban, nyíltabban és egyre „szemtelenebbül” fogyasztják.

A „designer” drogok közül a leggyakrabban a „biofü”, vagy „HERBÁL” néven emlegetett szereket fogyasztják, amelyek különféle fajtái szintén legálisan, az interneten keresztül is beszerezhetőek.

Fogyasztásuk úgy történik, hogy gyakorlatilag bármilyen száraz növényt, vagy dohányfűt átitatnak feloldott „designer” vegyszerrel, majd szárítás után cigarettaként szívják el.

Fogyasztás után változatosan, egyénenként is eltérően hatnak, de egyértelműen bódító, tudatmódosító jellegű a hatás. Egyes esetekben eszméletvesztést, paranoid tüneteket, súlyos kommunikációs zavart, emlékezetkiesést, stb. okoznak.

A fogyasztó egészségügyi ellátása is nehézségekbe ütközik, elsősorban a vegyszer ismeretlen összetétele, másfelől a betegek gyakori kommunikáció-képtelen állapota következtében. Emiatt az orvosi ellátás gyakran kizárólag a tüneti kezelésre tud korlátozódni.

A rendőrség a „designer” drogok esetén is ugyanazt teszi, mint egyébként, vagyis minden drogfogyasztóval szemben megindítjuk a nyomozást és a vegyészszakértő vélemény függvényében döntünk a büntetőeljárás folytatásáról, vagy befejezéséről.

A kábítószer-fogyasztás elleni küzdelemmel kapcsolatban fontos hangsúlyozni, hogy az társadalmi feladat, melynek megoldásában a rendőri eszközök és lehetőségek önmagukban nem elegendőek.

Orosháza abban a szerencsés helyzetben van, hogy az évek óta hasznosan és sikeresen működő Kábítószerügyi Egyeztető Fórum mellett is számos jó példát lehet említeni az önkormányzati és civil szervezetek hatékony és elkötelezett megelőző tevékenységére.

Rendkívül fontos ez, mert elengedhetetlen, hogy a gyerekek, tanárok, szülők legyenek tisztában a kábítószerek egészséget romboló hatásaival és a megelőzés, gyógyítás lehetőségeivel.

Az is nyilvánvaló, hogy a bűnügyi statisztikai adatok nem adnak valós képet a kábítószer fogyasztás tényleges helyzetéről, hiszen a fogyasztással kapcsolatos elkövetési magatartások körében viszonylag nagy a látencia, azaz hatóság előtt ismertté nem váló cselekmények aránya. A látencia mértékét csak közvetett módszerekkel lehet megbecsülni.

Azt azonban mindenképpen hangsúlyozni kell, hogy a fertőzöttség mértéke mesze nem olyan mértékű a területünkön, mint ahogy azt esetenként vélik.

Ezek értékelése alapján kijelenthető, hogy a kábítószer bűncselekmények vonatkozásában Orosháza város és az orosházi járás települései még megyei szinten is a kevésbé fertőzött területek köré tartoznak.

Drogfogyasztással összefüggő haláleset területünkön 2017. évben sem történt.

6. Bűnmegelőzésben, prevenciós munkában szerzett tapasztalatok

D.A.D.A. Program- A rendőrség biztonságra nevelő iskolai programja általános iskolák részére:

Megelőzési tevékenységünk kapcsán el kell mondani, hogy a 2017/2018-as tanévben Orosháza 6 általános iskolájában, illetve Békéssámszon Általános Iskolájában kezdődött el a D.A.D.A. program oktatása.

ELLEN-SZER program középiskolák részére:

A 2017-2018-as tanévben ez a program bevezetésre került a tótkomlói Jankó János Általános Iskola és Gimnáziumban, így az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégiumban és a Székács József Evangélikus Óvoda Általános Iskola és Gimnáziummal együtt három közép fokú oktatási intézményben működik a program.

„A szülők és a családok a Rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” (SzCsRP program) általános és középiskolák részére:

A programban meghatározottaknak megfelelően havonta két alkalommal került sor telefonos ügyelet, havonta egy alkalommal pedig fogadóóra megtartására. Emellett külön elektronikus postafiók is rendelkezésre áll az érdeklődők számára.

I.B.T. program- Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadó középiskolák részére:

Az Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadó program illetékességi területünkön egy középiskolában működik. A programot és az előadó tevékenységét az oktatási intézmény vezetősége nagyon jónak és hasznosnak ítélte meg. Szerintük a mai világban igen nagy szükség van erre a tevékenységre, az előadások során a diákok hiteles forrásból kapnak a bűnmegelőzés témakörében mindenre kiterjedő felvilágosítást. A bűnmegelőzési tanácsadó heti 5 órában jelenik meg a Gyulai Szakképző Centrum Kossuth Lajos Szakgimnáziumban, ahol felkérésre előadásokat tart az aktuálisan felmerülő témakörökben diákoknak, szülőknek, pedagógusoknak.

A fenti programok tapasztalatai az mutatják, hogy ezek hatásos eszközei a megelőzésnek és a felvilágosításnak, amelyekre ezért komoly igény is van.
A programok személyi és anyagi feltételeit a rendőrség a saját költségvetéséből biztosítja.

7. A jelzőrendszeri tagok együttműködését milyennek találta az év során?

A jelzőrendszeri tagokkal szükség esetén, telefonon, írásban, illetve személyesen is kielégítő volt a kapcsolattartás.

8. Intézményüinktől miben kérnének segítséget a munkájuk gyermekvédelmi vonatkozásában?

A hivatali munkaidőn túl felmerülő, azonnali intézkedést igénylő esetekben, ügyekben a feladatok ellátását jelentősen segítené „ügyeletes személy” kijelölése.

9. Előfordult-e az év során krízishelyzet, amely ideiglenes hatályú elhelyezést von maga után?

Az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén 2017. júniusában egy tótkomlói gyermekkorú (13 éves) esetében vált szükségessé a gyermekvédelmi feladatok végrehajtása során ideiglenes hatályú elhelyezés rendőrség által történő elrendelésére, mivel megalapozott gyanú merült fel arra, hogy szülei és nagyobb testvére – a nevelői szigort meghaladó mértékben- rendszeresen bántalmazták.

10. Az alábbi problémák megoldása érdekében az év során milyen programokat terveznek- családon belüli erőszak és áldozattá válás, drogfogyasztás, gyermeki jogok ismertetése, bűnmegelőzés!

Az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén Orosháza 6 általános iskolájában, illetve Békéssámszon Általános Iskolájában továbbra is működik a rendőrség biztonságra nevelő programja a D.A.D.A. program, melynek témája a családon belüli erőszak és áldozattá válás, a drogfogyasztás veszélyei és a gyermeki jogok ismerete.

Az ELLEN-SZER Programot, az Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadói (IBT) feladatokat, továbbá a „Szülők, Családok a Rendőrség Partnerei” (SzCsRP) kábítószer-megelőzési program végrehajtását folytatjuk az idei év során.

11. Milyen programokat valósítanak meg más szervezetekkel közösen, ha rendelkezésre állna anyagi és humán előforrás?

A nyári gyermektáborokban közlekedési és bűnmegelőzési ismeretek játékos tanulása, vetélkedő tartása.

12. Véleménye szerint az eredményesebb együttműködés érdekében hogyan lehetne a jelzőrendszeri tagok közötti kommunikációt hatékonyabbá tenni?

Véleményünk szerint a jelzőrendszeri tagok között a kommunikáció megfelelő.

Orosháza, 2018. február 27.

Tisztelettel:

**Czecher Péter r. ezredes
rendőrségi főtanácsos
kapitányságvezető**

**Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti
Központja és Családsegítő Szolgálat**

**Tótkomlói Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatának és Család-és
Gyermekjóléti Központjának
2017. évről készített beszámolója**

2018.

Bevezetés

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás az egyének, a gyermekek és családok szociális és mentálhigiénés problémáinak megelőzésére, a krízishelyzet megszüntetésére, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott segítségnyújtás.

A szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének fejlődését, a családban történő nevelkedésének elősegítését; a veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

2016. január 1-től a jogszabályi változások következtében településünkön is az intézményi struktúra átszervezésre került.

A családsegítő szolgálatok és gyermekjóléti szolgálatok szakmai integrációjára került sor, ezzel *család- és gyermekjóléti szolgálatok* alakultak, valamint létrejött a *család- és gyermekjóléti központ*. A két szakfeladat az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat keretein belül működik.

A szakmai feladatok is részben megváltoztak, a törvény erejénél fogva megosztásra kerültek a szolgálat és a központ munkatársai között.

1. Személyi és tárgyi feltételek

1.1. Személyi feltételek

Intézményvezető: Halustyik Éva

Család és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai vezetője: Csapó Zsuzsa

A feladatokat 2 fő családsegítő munkatárs látta el:

- Karaszné Belán Márta - szakvizsgázott okleveles szociális munkás, adósságkezelési tanácsadó
- Ugaros Gábor - szociálpedagógus

Család és Gyermekjóléti Központ szakmai vezetője: Kenyeres Anita

A feladatokat ellátta:

- 1 fő esetmenedzser – Nyíregyházy Mihály általános szociális munkás
- 1 fő szociális asszisztens - Zöldi Angelika Laura - szociális asszisztens OKJ
- 1 fő pszichológus – Dobóvári Béla (havi 8 óra/ minden hó 2. péntek)

Az intézmény dolgozói a 15/1998 (IV.30.) NM rendelet képesítési előírásainak megfelelő szakképesítéssel rendelkeznek.

1.2. Tárgyi feltételek

Székhelyünk: Tótkomlós, Pósa u. 2.

Telephelyünk 3 iroda helyiséggel, várakozó helyiséggel és bútorzattal rendelkezik.

Munkavégzésünkhöz biztosított eszközök: 3 db laptop, 1 db asztali számítógép, 1 db nyomtató és szolgálati kerékpár.

2. A család és gyermekjóléti szolgáltatási tevékenysége

Feladataink:

- Gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról, a támogatásokhoz való hozzájárulás feltételeiről tájékoztatást nyújtunk.
- Tanácsadást végzünk vagy megszervezzük az ezekhez való hozzájárulást.
- Szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájárulásának szervezését biztosítjuk.
- Szabadidős programokat szervezünk.
- Felkérésre környezettanulmányt készítünk.
- Részt veszünk a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum előadásain.
- Szociális és egyéb információs adatokat gyűjtünk.
- Pszichológiai, jogi és egyéb tanácsadást közvetítünk.
- Közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos programokat szervezünk: üdültetés, táboroztatás a működési területén élő lakosság számára.

3. Az észlelő-és jelzőrendszer

Veszélyeztetettséget észlelő jelző rendszert működtetünk, a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslatot készítünk.

A veszélyeztetés megszüntetése érdekében egészségügyi, szociális, valamint szükség esetén hatósági beavatkozást kezdeményezünk. Krízis helyzetekben és védelembe vétel előtt azonnali, soron kívüli esetkonferenciát tartunk, ahol a család is jelen van.

Egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét és azt szükség esetén személyes közreműködéssel segítjük pl.: szociális alapszolgáltatások igénybevételét, egészségügyi ellátások igénybevételét, pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

Évente 6 alkalommal szakmaközi megbeszélést tartunk, melyre a helyi iskolák és óvodák gyermekvédelmi felelőseit, a Bölcsőde vezetőjét, a védőnői szolgálat munkatársait, gyermekorvost valamint a gyámhatósági előadót hívjuk meg.

A szakmaközi megbeszélésekre időpontjai:

- 2017. április 6.
- 2017. május 10.
- 2017. július 7.
- 2017.szeptember 5.
- 2017.november 29.
- 2017. december 7.

Éves Tanácskozásra:

- 2017. február 28-án került sor.

Küldött jelzések száma:

Megnevezés	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma
Egészségügyi szolgáltató	9	
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	0	1
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók		
Átmeneti gondozást biztosítók		
Menekülteket befogadó állomás, menekültek átmeneti szállása		
Köznevelési intézmény	12	

Rendőrség		
Ügyészség, bíróság		1
Pártfogó felügyelői szolgálat	1	
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy		
Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezet		
Állampolgár, gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezet	3	
Önkormányzat, jegyző		
Gyámhivatal	1	
Munkaügyi hatóság		
Katasztrófavédelem		
Közüzemai szolgáltatók		
Gyermekjogi/betegjogi/ellátott jogi képviselő		
Hivatásos gondnok		
Javítóintézet		
Gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal		
Állami fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv		
Összesen	26	2
A jelzésekkel érintett személyek száma	14	2

4. A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat tevékenysége a statisztikai adatok tükrében

Az alábbi táblázatok a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat 2017. évi statisztikai adatai alapján készültek. A táblázatokból látható a szolgálat ügyfélkörének szociális helyzete, valamint képet kaphatunk gazdasági aktivitásukról, és a leggyakrabban előforduló problémáikról.

Nem, kor szerinti megosztás

(minden klienst egyszer vettünk számba, függetlenül a megjelenések számától)

Együttműködési megállapodás alapján vesz igénybe szolgáltatást	Nem, életkor	0- 2 éves	3-5 éves	6- 13 éves	14- 17 éves	18- 24 éves	25- 34 éves	35- 49 éves	50- 61 éves	62 éves és idősebb	Összesen
	Férfi	2	4	11	7	1	2	6	4	1	38
	Nő	4	5	13	7	2	4	12	2	0	49
	Összesen	6	9	24	14	3	6	18	6	1	87

Együttműködés alapján jellemzően kiskorú gyermek érdekében működünk együtt a családokkal alapellátás keretében vagy védelembé vételi eljárás következtében. Alapellátás során az együttműködés önkéntes, utóbbi esetben kötelezve van a család rá. Jellemzően családi okok vagy nem megfelelő szociális körülmények indokolják az együttműködést.

Az elmúlt évben nagyobb hangsúlyt kapott a bántalmazás gyanúja miatti gondozásba vételek száma, ami a jogszabályi szigorítások következtében indult eljárások miatt volt szükséges. Az esetek többségében az ügyek megalapozottság hiányában lezárásra kerültek.

Nem együttműködési megállapodás alapján	Nem, életkor	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18-24 éves	25-34 éves	35-49 éves	50-61 éves	62 éves és idősebb	Összesen
	Férfi	0	0	0	0	5	7	26	45	35	118
	Nő	0	0	0	0	10	23	45	64	39	181
	Összesen	0	0	0	0	15	30	71	109	74	299

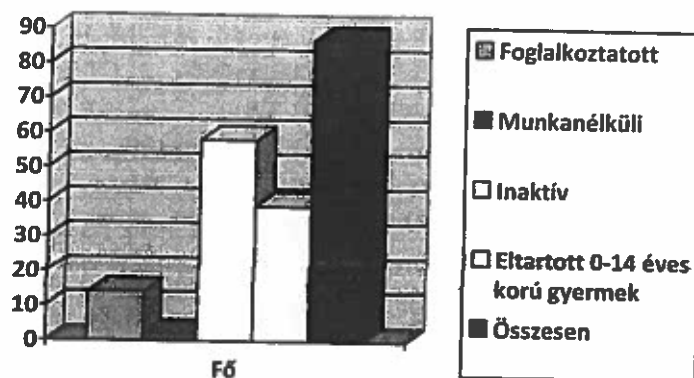
Intézményünkhöz az elmúlt év során kb. háromszáz fő fordult segítségért, jelentős részük visszatérő ügyfelünk, folyamatosan igénybe veszik segítségünket különböző ügyeik intézéséhez, tanácsainkat és tájékoztatásunkat kérik.

Jelentős az egészségkárosodás után járó kérelmek és fellebbezések beadása, nyugdíjak, özvegyi és árvaellátások igénylése, családi és fogyatékosági támogatások igénylése, a méltányosságból adható megyei szervek segélyei, a helyi önkormányzati rendeletben nyújtható ellátások igénylése, a közüzemi szolgáltatókhoz intézett különböző bejelentések, kérelmek, NAV- hoz benyújtott kérelmek, nyilatkozatok megfogalmazása, TAJ és adókártya igénylése, pótlása, bírósághoz keresetlevelek megfogalmazása.

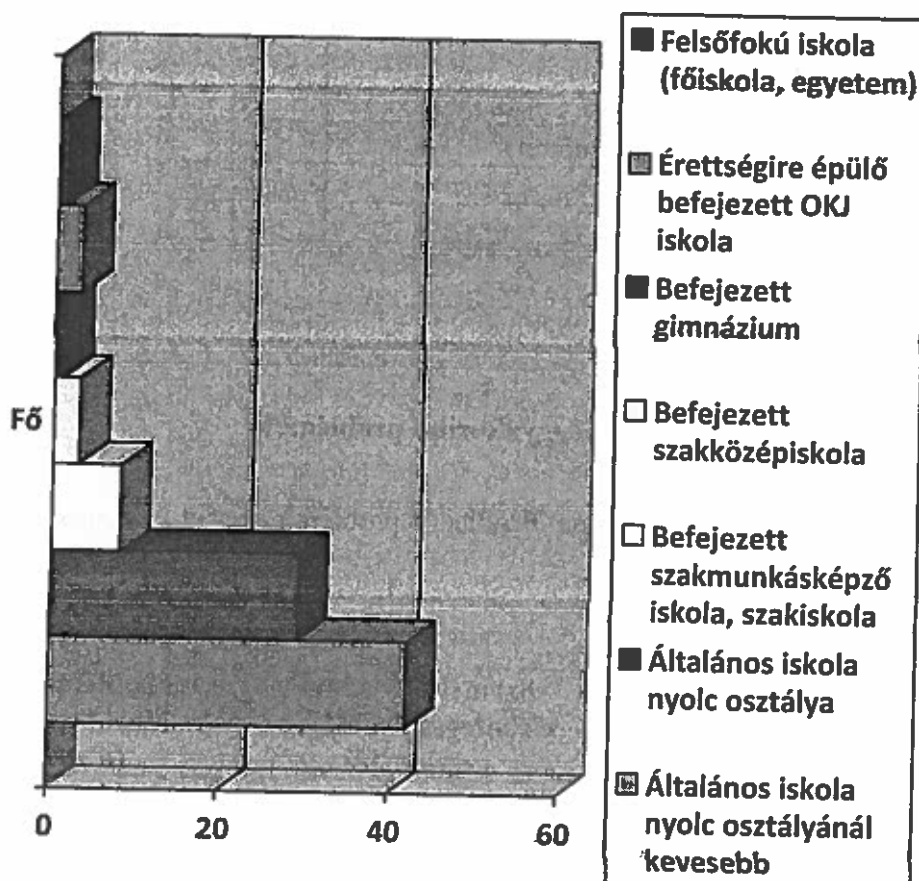
Gazdasági aktivitás szerinti megosztás

Gazdasági aktivitás	Fő
Foglalkoztatott	14
Munkanélküli	2
Inaktív	58
Eltartott 0-14 éves korú gyermek	39
Összesen	87

A gondozásban lévő családok többségénél a felnőtt családtagok gazdasági aktivitása: inaktív, jellemzően transzfer jövedelmekből: GYET-ből, családi és iskoláztatási támogatásból, aktív korúak ellátásából élnek.

Iskolai végzettség szerinti megoszlás

Iskolai végzettség	Fő
Általános iskola nyolc osztályánál kevesebb	42

Általános iskola nyolc osztálya	29
Befejezett szakmunkásképző iskola, szakiskola	8
Befejezett szakközépiskola	3
Befejezett gimnázium	1
Érettségire épülő befejezett OKJ iskola	3
Felsőfokú iskola (főiskola, egyetem)	1
Összesen	87

Családi összetétel szerinti megoszlás

Családi összetétel	Családok száma
Egyedül élő	1
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők gyermek nélkül	0
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 1-2 gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	8
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 3 vagy több gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	5
Egy szülő/törvényes képviselő 1-2 gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	4
Egy szülő/törvényes képviselő 3 vagy több gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	3
Egyéb	1
Összesen	22

Családban jelentkező leggyakoribb problémák

A szolgáltatást igénybe vevő személyek száma elsődleges probléma szerint és a problémák halmozott száma:

A probléma típusa	Személyek száma elsődleges probléma szerint (fő)	Problémák halmozott száma (db)
Életviteli	11	31
Családi-kapcsolati konfliktus	22	25
Családon belüli bántalmazás	3	6
Elhanyagolás	14	22
Gyermekeknevelési	4	10
Gyermekektől való beilleszkedési nehézség	3	4

Magatartászavar, teljesítményzavar	3	15
Fogyatékoság, retardáció	0	6
Lelki-mentális, pszichiátriai betegség	0	9
Szenvedélybetegség	4	7
Egészségi probléma, egéskárosodás következménye	1	4
Foglalkoztatással kapcsolatos	3	11
Anyagi	19	45
Ügyintézésel kapcsolatos	0	33
Információkérésel kapcsolatos	0	35
Egyéb	87	42
Összesen	53	318

Intézményünkben megjelenő problémák szinte minden család esetében halmozottan jelentkeznek és az anyagi hátrányok is jelen vannak. Az anyagi nehézségekkel küzdők számára pénzübeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését segítettük.

Hátralékok rendezéséhez:

- közreműködünk közüzemi szolgáltatókkal való egyeztetésben,
- természetbeni átmeneti segélyek kiosztásában,
- adományok osztásában,
- adósságkezelési tanácsadást nyújtunk.

Az adósság terhekkel küszködő lakosság részére a helyi önkormányzat a családsegítés keretében adósságkezelési tanácsadást nyújt. A lakosság adósságterheinek csökkentésére a törvényi feltételek megléte esetén adósságcsökkentési támogatás nyújtható, amit az érintett lakosság szolgálatunknál tud kezdeményezni. Az adósságkezelési szolgáltatás 2 hónap előgondozással kezdődik, amikor felmérjük a család adósságát, kiadásait és bevételeit, fogyasztási szokásait, majd teherbíró képességüknek megfelelően megállapodunk a hátralék törlesztésének módjáról és feltételeiről. A kapcsolattartás az előgondozás alatt szükség szerint, az adósságcsökkentési támogatás folyósítása alatt havonta egy alkalommal történik.

Szakmai tevékenység

Megnevezés	Szakmai tevékenységek halmozott száma	Szolgáltatásban részeseülők száma
Információnyújtás	23	38
Segítő beszélgetés	142	59

Tanácsadás	223	87
Ügyintézéshez segítségnyújtás	853	274
Konfliktuskezelés	54	25
Kríziskezelés	35	19
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez (pénzbeli és természetbeni)	41	215
Közvetítés (másik szolgáltatáshoz vagy központhoz)	32	321
Esetkonferencia	4	16
Esetmegbeszélés	44	29
Esetkonzultáció	0	0
Csoportmunka	0	0
Egyéni és csoportos készségfejlesztés	0	0
Közösségfejlesztés	0	0
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	57	57
Családlátogatás	317	83
Adományközvetítés	373	183
Hátralékkezelési tanácsadás	69	17
Mediáció	12	4
Kapcsolattartási ügyelet	0	0
Családterápia	0	0
Pszichológiai tanácsadás	0	0
Jogi tanácsadás	0	0
Iskolai szociális munka	0	0
Összesen	2315	1458

Munkánk jelentős részét a hivatalos ügyek intézése képezi, mivel településünkön a hivataloknak és szolgáltatóknak nincsen ügyfélfogadása, így a lakosság nagy része tőlünk vár segítséget.

Második kiemelt helyet foglal el az adományok közvetítésében való részvétel. Folyamatos intézményünkben a használt ruhák adományozása, a legszükségesebb helyzetekben hideg, tartós élelmet is tudtunk nyújtani a rászorulóknak.

Az elmúlt évben:

- havi 1 alkalommal kenyér és pékáru,
- tavasztól-őszig a start programban termelt zöldség-gyümölcs,
- decembertől pedig az RSZTOP tartós élelmiszer csomagok kiosztásában veszünk részt,
- koordináltuk a tavaszi, nyári, őszi és téli szünet gyermekétkeztetést.

A támogatásokat a helyi önkormányzat, az Orosházi Kistérségi Társulás, az alapítványok, a helyi lakosok, a vállalkozók és termelők segítségével tudtuk biztosítani.

Veszélyeztetett kiskorúak száma

Okok	Az érintett gyermekek száma a veszélyeztetettség fő oka szerint
Nevelési probléma	0
Szülők, család életvitele	2
Családi konfliktus	0
Szülő(k) betegsége	0
Gyermek családon belüli bántalmazása	4
Gyermek elhanyagolása	2
Egyéb személyek, rokonok általi veszélyeztetés	
Iskolai kirekesztés, erőszak	1
Kortárs csoport negatív hatása	
Elégtelen lakáskörülmények	8
Kilakoltatás veszélye	
Munkanélküliség	10
Gyermekintézménybe való beilleszkedés	
Drogfogyasztás	
Alkoholfogyasztás	2
Játékszenvedély	
Csavargás	1
Tankötelezettség elmulasztása	2
Tartós betegség	
Fogyatékoság	3
Magatartás- vagy tanulási zavar	4
Anyagi probléma	17
Családok száma, amelyekben a veszélyeztetett kiskorúak élnek	22
Veszélyeztetettként nyilvántartott kiskorúak száma tárgyév december 31-én	56

5. Szabadidős programjaink

Pütkösdí játszóház a Nagykopáncsi kápolnánál:

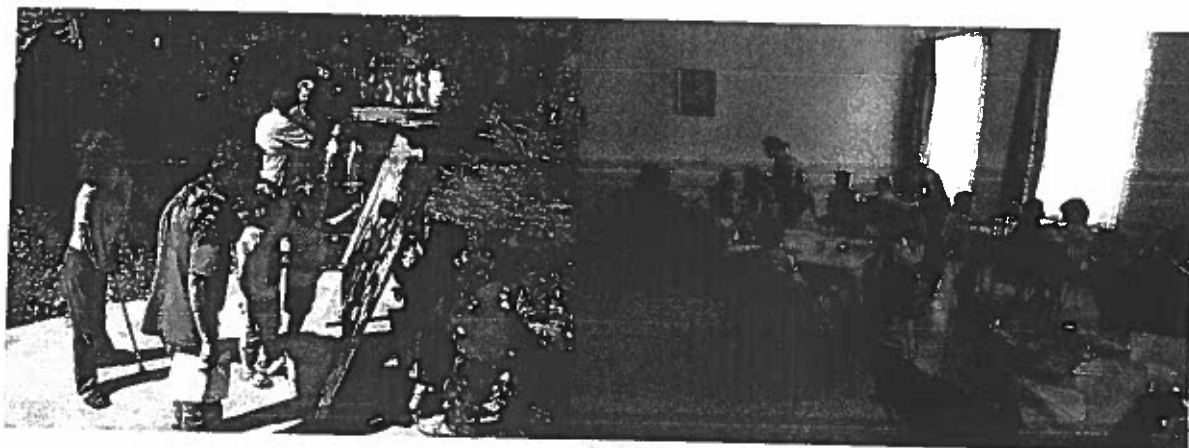
A Tótkomlós Turizmusáért Egyesület meghívására játszóház szervezésével segítettük a programjukat.

Városi Gyermeknap:

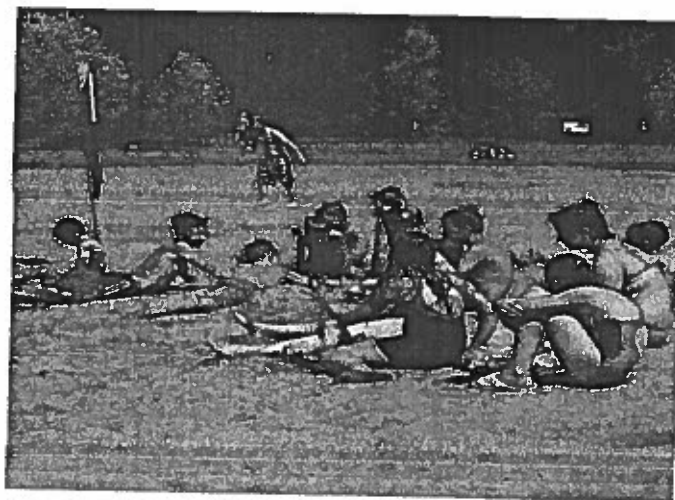
A gyermeknapon 3 féle élő társasjátékkal készültünk, amit a gyerekek folyamatosan játszhattak a nap folyamán. Igyekeztünk a legkisebbektől a legnagyobb korosztályig lehetőséget biztosítani játékaikkal.

Idősekkel közös program 2017.06.15.

Az első osztályosok az utolsó tanítási napot intézményünkben töltötték, ahol szabadtéri játékokat szerveztünk részükre. A nappali ellátásban lévő idősek szívesen bevonódtak a játékok irányításába, érdeklődve figyelték a gyerekek ügyességét. Az idősek, az általuk helyben, frissen készült süteménnyel vendégelték meg a gyerekeket.

Mártélyi kirándulás 2017.július 1. és 11.:

Július hónapban két alkalommal szerveztünk egy napos kirándulást a mártélyi strandra. Az első napon a csanádapácai és pusztaföldvári gyerekekkel közös kiránduláson vettünk részt, ahol nem csak strandolásra, hanem egy közös bográcsos babgulyás főzésére is sor került.

Gyopárosi táborozás 2017. július 5-7-ig:

Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat a három napos tábor szervezett gyermekek részére.

Márton napi ludasságok 2017. november 11.

Tótkomlós Turizmusáért Egyesület felkérésére játszóház szervezését, lebonyolítását vállaltuk a rendezvényen.

Lakossági adományokból és a Katolikus Egyházközség adományaiból felajánlott ajándékokkal leptük meg a Karácsonyi rendezvényünkre meghívott családokat. Az ünnepség a Természet Házában került megrendezésre.

6. A Család-és Gyermekjóléti Központ gondozási tevékenysége

Az esetmenedzser feladatai közé tartozik:

- a szükséges szolgáltatások biztosításának megszervezése, összehangolása,
- a szolgáltatás igénybe vételének, ill. eredményességének nyomon követése,
- az igénybe vétel ellenőrzése,
- az előírt magatartási szabályok betartásának, a gyermek, ill. a család által – a változás érdekében megteendő lépések, feladatok nyomon követése, ellenőrzése,
- a rendszerszereplőkkel való kapcsolattartás, a gyermek érdekében történő egyeztetés, hatóságokkal való kapcsolattartás,- az esethez kapcsolódó kötelező adminisztrációs, dokumentációs feladatok ellátása.
- segítő, támogató szolgáltatások összehangolása, közreműködés a szolgáltatások feltételeinek biztosításában.

Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó feladatok: javaslat tétel a gyámhivatal felé védelembe vételre, megelőző pártfogásra, ideiglenes hatályú elhelyezésre, nevelésbe vételre, családba fogadásra, harmadik személynél történő elhelyezés kezdeményezésére, családba fogadó gyám kirendelésére, a gyermek gondozási helyének megváltoztatására, családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásra, tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására.

Statistikai táblázatok

A központ szolgáltatásait igénybe vevő személyek száma nem és korcsoport szerint (fő)

Igénybevétel módja	Nem, életkor	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18-24 éves	25-34 éves	35-49 éves	40-61 éves	62 éves és idősebb	Összesen
Speciális szolgáltatást igénybe vevők	férfi			2	1	1		1			5
	nő			2	1	1	5	8	4		21
Összesen				4	2	2	5	9	4		26
Jogerős hatósági intézkedésben érintett, esetmenedzseri tevékenységet igénybe vevők	férfi		6	13	6	1	5	6	5		42
	nő	5	8	8	8		8	17	7	1	62
Összesen		5	14	21	14	1	13	23	12	1	104

A településünkön speciális szolgáltatást igénybevevők száma a következőképpen alakult. Felügyelt kapcsolattartás egy család esetében volt indokolt jogerős hatósági határozat alapján, havonta egy alkalommal. Szembeötlő, hogy a Központ szolgáltatásai közül leginkább a pszichológiai tanácsadást vették magas számban igénybe. Ebből a 26 fő tanácsadottból 2 fő jogerős hatósági intézkedés során lett kötelezve pszichológiai tanácsadásra. Összességében a jogerős hatósági határozattal érintettek száma a 100 főt is meghaladta a 2017. évben.

Speciális szolgáltatások keretein belül végzett tevékenységek és azokkal ellátott személyek adatai

Tevékenység	Speciális tevékenységek száma (darab)	Speciális tevékenység keretein belül ellátott személyek száma (fő)
Kapcsolattartási ügyelet	12	9
Utcai (lakótelepi) szociális munka		
Kórházi szociális munka		
Készenléti szolgálat		
Jogi tanácsadás		
Pszichológiai tanácsadás	34	34
Mediáció		
Családkonzultáció		
Család-és párterápia		
Konfliktuskezelés		
Fejlesztőpedagógiai ellátás		
Hátralékkezelési tanácsadás		
Csoportmunka		
Egyéb		
Összesen	34	34

Hatósági eljárás megindításának okai, jellemző problémák:

- gyermek elhanyagolása,
- tanköteles kiskorú igazolatlan hiányzása,
- magatartási problémák,
- csavargás, rossz baráti társaság,
- szülők életviteléből adódó problémák,
- anyagi nehézségek, alacsony jövedelmi viszonyok, megoldatlan lakáshelyzet,
- családon belüli konfliktusok.

Hatósági intézkedés nyomán gondozott kiskorúak száma

	Védelembe vett	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógondozás, szakellátásból kikerült	Összesen
Gondozottak száma (fő)	12	2	6	0	20

A 2017. évben összesen 20 fő kiskorú esetében került sor hatósági intézkedésre. Ebből a védelembe vettek aránya volt a legmagasabb, akik leginkább elhanyagolás, elégtelen lakáskörülmények, igazolatlan iskolai hiányzások miatt kerültek gondozásba.

Ideiglenes hatállyal elhelyezettek esetében egy családnál, illetve két kiskorúnál történt hatósági intézkedés. A 8 éves kislány esetében családba fogadásra került sor, míg a 14 éves kislány esetében gyermekotthoni elhelyezés vált szükségessé. Az ideiglenes hatályú elhelyezés oka ez esetben a fizikai és lelki bántalmazás, amely során jogerős hatósági

intézkedésre került sor. Ezzel összefüggésben a nevelésbe vettek száma 6 fő kiskorút érintett 2017. évben. Korábban a jogerős hatósági intézkedéssel érintettek száma 6 fő. Ennek okaként súlyos fokú veszélyeztetettség (fizikai bántalmazás) miatt került sor hatósági intézkedésre.

A központnál ellátott bántalmazott és elhanyagolt kiskorúak adatai

Megnevezés	A bántalmazott			Az elhanyagolt	
	kiskorúak száma				
	fizikai	lelki	szexuális	fizikai	lelki
Családon belül	4	2	0	4	10
Családon kívül	0	0	0	0	0
Összesen	4	2	0	4	10

A táblázat adataiból megfigyelhetjük a bántalmazott és az elhanyagolt kiskorúak számát. A fizikai és lelki bántalmazottak száma a 2017. évi adatok szerint összesen hat fő.

A fizikai és lelki elhanyagolás 14 fő kiskorút érintett az elmúlt évben. Tehát településünkön gyakoribb a fizikai és lelki elhanyagolás, mint a bántalmazás.

A Központnál az egyszeri esetkezelést igénybevevők száma a következőképpen alakult:

- védelembe vételi eljárás megindítása és megelőző pártfogás elrendelése 5 fő kiskorút érintett (garázdaság gyanúja, gyújtogatás),
- veszélyeztetettség kivizsgálása miatt indult hatósági eljárás 9 fő kiskorú esetében (szexuális és fizikai bántalmazás),
- családba fogadás, valamint gyám kirendelése miatt 14 fő kiskorú esetében működünk közre.

Összegzés

2017-ben- az előző évhez hasonlóan- az anyagi nehézségekkel küzdő családok jelentek meg legnagyobb számban Szolgálatunknál. Kiemelnénk, hogy a látáskörünkben lévő családok egy része évről-évre rossz lakás és lakhatási körülmények között él, ami összefüggésben van az elhanyagoltsággal. Több helyen nem megoldottak a mosási és tisztálkodási feltételek, nincsenek közüzemi szolgáltatások.

A törvényi változásokban egyre nagyobb hangsúlyt kap a gyermekbántalmazás, a jelzőrendszer tagjait felhívja a gyermekbántalmazás jelzésére, annak elmulasztását szigorúan szankcionálja.

Eredményesnek és hatékonyak tartjuk a prevenciós foglalkozásokat. A gyerekek normarendszerét, életszemléletét tapasztalás útján könnyű alakítani, így igyekezünk ezekre a lehetőségekre odafigyelni. A közös programok, kirándulások, táborozások során a sok beszélgetés, irányított játék és példamutatás az egyik legjobb eszköz a szocializáció fejlesztésében. Fontos ez azért is, mert így a segítő más szerepkörben kerülhet közel a gyermekhez és családjához, hatékonyabbá téve így a családban felmerülő problémák megoldását. Negatívumként tudom leírni, hogy a gyerekek egyre nehezebben mozgósíthatók

a közösségi programokra, külön erőfeszítést igényel részünkről, hogy bevonjuk őket egy-egy rendezvényre.

A továbbiakban is igyekszünk a jelzőrendszerrel való jó kapcsolat megőrzésére, a családokkal való közös munka eredményességére, és az intézmény feladatainak megfelelő ellátására legjobb tudásunk szerint.

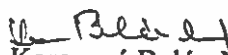
Fejlesztési elképzelések

2018-ban új felzárkóztató foglalkozásokkal kívánunk részt venni a leszakadó társadalmi rétegek képzésében, melyek a következők:

- „e-nagyik” – Digitális kompetenciák fejlesztése az idősödő korosztály részére (2018.szeptembertől),
- digitális kompetenciák fejlesztése - aktív korú digitálisan képzetlen munkanélküli lakosok részére (2018. szeptembertől),
- álláskeresési technikák állástalan aktívkorú lakosság részére (2018. júliustól),
- háztartásgazdálkodási ismeretek – interaktív csoport kezdeményezése (2018. júliustól).

Tótkomlós, 2018. február 1.

Készítették:

Karaszné Belán Márta
családsegítő

Ugarcos Gábor
családsegítő

Nyíregyházy Aba Mihály
esetmenedzser